
Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Meldal kommune

Arkivsak: 14/46
Møtedato/tid: 14.03.2014, kl. 11:00
Møtested: Meldal barne- og ungdomsskole, Formidlingsrommet 2.etg.
Møtedeltakere: Atle-Ingar Kjelstad, leder
Odd Aa, nestleder
Tove Hilstad
Stig Erik Olsen

Forfall: Karin Bjørkhaug

Andre møtende:

Kopi: Varamedlemmer til orientering
Ordfører
Rådmann
Revisjon Midt-Norge IKS

Sakliste

009/14 Selskapskontroll av Trønderenergi
010/14 Referatsaker
011/14 Eventuelt
012/14 Godkjenning av protokoll

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 31.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS v/ Torbjørn Berglann på telefon 400 67 058, eller e-post: torbjorn.berglann@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Møtet avsluttes med en orientering fra rektor Anita Storm og oppvekstsjef Eindride Einum, samt en omvisning på skolen.

Trondheim, 10.03.2014

Atle-Ingar Kjelstad (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Torbjørn Berglann
Rådgiver, Konsek

Selskapskontroll av Trønderenergi

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Meldal kommune	Møtedato 14.03.2014	Saksnr 009/14
Saksbehandler: Torbjørn Berglann		
Arkivkode: 037, &58		
Arkivsaknr.: 13/23-2		

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget legger rapporten frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar revisjonens påpekning om ordførers habilitet til etterretning. Kommunestyret ber formannskapet vurdere i hvilke organer kommunen skal drive eierstyring og hvordan hensynet til habilitetsregler og god eierstyring kan ivaretas best mulig i framtida.
2. Kommunestyret ber formannskapet følge opp øvrige konklusjoner og vurderinger i rapporten.
3. Kommunestyret ber om at det rapporteres om oppfølging av rapporten i forbindelse med at neste eierskapsmelding for Trønderenergi blir lagt fram.
4. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.

Vedlegg

Rapport fra selskapskontroll av TrønderEnergi

Saksutredning

I plan for selskapskontroll 2012-2013, vedatt av kommunestyret i sak 21/12 ble følgende prosjekter prioritert:

1. TrønderEnergi AS
2. Bomvegselskapet Øysand Thamnshavn AS
3. Hamos forvaltning IKS
4. Meldal næringscenter ASHamos forvaltning IKS

På bakgrunn av prioriteringene fra kontrollutvalgene i eventuelle samarbeidskommuner vedtok kontrollutvalget i sak 34/12 at man ønsket å delta i et eventuelt samarbeid om selskapskontroll i Trønderenergi AS. På denne bakgrunnen ble det i samarbeid mellom Konsek, Revisjon Midt-Norge og Trondheim kommunerevisjon utarbeidet en prosjektskisse, og kontrollutvalget vedtok med utgangspunkt i denne i sak 4/13 en bestilling av selskapskontroll av Trønderenergi.

Revisjon Midt-Norge og Trondheim kommunerevisjon avla 28.2.2014 rapport fra selskapskontroll av Trønderenergi som svar på bestillingen fra kontrollutvalget i Meldal og 19 andre kontrollutvalg.

Om selskapet

Trønderenergi AS er et energikonsern som per 31.12.2013 var av 24 kommuner i Sør-Trøndelag og Nordmøre energiverk, som igjen er eid av Trønderenergi AS og 5 kommuner på Nordmøre. Selskapet ble etablert i 1950 som Sør-Trøndelag elektrisitetsverk, og fikk sitt nåværende navn i 1997. I 2010 kjøpte selskapet nettselskapet Trondheim Energi Nett AS, som ble fusjonert med Trønderenergi nett i 2011.

Selskapet har i dag en rekke datterselskaper organisert innen forretningsområdene energi (prosjektutvikling, handel og kraftproduksjon), nett (nettdrift og montering) og marked (salg av strøm og kundetjenester). Foretningsområdet nett er en monopolvirksomhet, mens de andre forretningsområdene drives i konkurranse med markedet for øvrig.

Generalforsamlingen er den øverste myndigheten i selskapet, og her er alle eierne representert etter eierandel. Generalforsamlingen velger 10 medlemmer til bedriftsforsamlingen, de ansatte velger 5. Disse velger igjen selskapets styre. 16 eiere er parter i en aksjonæravtale fra 2005 som regulerer forhold mellom eierne. Eierne møter også i jevnlige eiermøter, som er en uformell arena for dialog, og ikke et formelt eierorgan.

Om rapporten

Etter bestilling fra kontrollutvalgene i 20 av eierkommunene er rapporten utarbeidet i samarbeid mellom Trondheim kommunerevisjon og Revisjon Midt-Norge IKS. Revisjonen tar utgangspunkt i tre hovedproblemstillinger:

1. Har den økonomiske utviklingen i Trønderenergi vært i samsvar med eiernes forventninger?
2. Er eierstyring og selskapsledelse i Trønderenergi i samsvar med gitte anbefalinger?
3. Hvordan ivaretar Trønderenergi kravene til funksjonelt skille og nøytralitet etter energiloven?

For å besvare problemstillingene har revisjonen blant annet gått ut med en spørreskjemaundersøkelse til ordførere i alle 24 eierkommuner, og intervju med til sammen 24 informanter, deriblant ordførere i de 4 største eierkommunene (Melhus, Trondheim, Orkdal og Rissa) samt representanter for administrativ ledelse, styre, valgkomite, revisor og Norges vassdrags og energiverk. I tillegg har revisjonen gått gjennom regnskapsinformasjon og annen dokumentasjon fra konsernet.

Økonomisk utvikling

Den største endringen i selskapets drift fra 2009-2012 er oppkjøpet av Trondheim energi nett AS. Dette har medført en dobling av konsernets økonomiske aktivitet og en firedobling av antall nettkunder. Revisjonen registrerer at avkastningen fra nettvirksomheten var svak i 2012, men at selskapet har intensivert arbeidet med effektivisering for å få økonomiske gevinster ut av nettvirksomheten.

Revisjonen påpeker at konsernets investeringsvirksomhet gjennom Trønderenergi Invest AS har vært lite lønnsom. Revisjonen ser det som positivt at selskapet nå har valgt å avvikle denne virksomheten. Kraftsalgsvirksomheten kan vise til god avkastning. Samlet sett viser revisjonen til at lønnsomheten var for svak i 2012. Utbyttet til eierne har ifølge revisjonen vært stabilt gjennom perioden, og i tråd med eierens utbyttekrav.

Revisjonen viser til at det ble signalisert lavere nettleie i distriktet og en mindre økning i nettleien i Trondheim og Klæbu etter fusjonen av nettselskapene. Revisjonen kan ikke se at dette har skjedd, og det er ikke signalisert lavere nettleie de nærmeste årene heller. Den såkalte harmoniinntekten som selskapet har tillatelse til å kreve inn etter funksjonen medfører økt nettleie, men bedre lønnsomhet for selskapet. Revisjonen understreker at sammenslåingen har vært ønskelig ut fra nasjonale prioriteringer for å få mer robuste og effektive nettselskap.

Eierstyring og selskapsledelse

Revisjonen viser til at de fleste ordførerne mener deres kommune har et klart mål med eierskapet i Trønderenergi. Videre har åtte kommuner ikke utarbeidet eiermeldinger¹. Revisjonen mener dette viser at noen av kommunene har et for lite bevisst forhold til eierskapet. Det er en viss variasjon i eiernes mål for eierskapet, med ulikt vekt på finansielle hensyn, men revisjonen vurderer det ikke som problematisk for selskapet, og alle eierne har godtatt endringer i utbyttestruktur.

Revisjonen viser til at aksjonæravtalen er gammel, at det denne bør oppdateres og at det derfor er positivt at eierne er i gang med å utforme en ny.

Det er tradisjon for at det stort sett er ordførere som representerer kommunene i generalforsamling. Revisjonen viser til at dette legger til rette for god formell og uformell kontakt med de politiske organene i kommunene, og i tråd med anbefalinger fra KS. Revisjonen understreker imidlertid at kommunestyrene også jevnlig bør orienteres, for eksempel gjennom behandling av eierskapsmelding.

Revisjonen påpeker at de uformelle eiermøtene i praksis er der de reelle eierdiskusjonene foregår, og at det bør vurderes å føre referater fra disse for å gi bedre etterprøvnbarhet i eierstyringen.

Styre og bedriftsforsamling er formelt sett en del av selskapets ledelse, og ikke eierorganer. Revisjonen viser til at det har vært praksis å velge ordførere også til disse vervene. Dette kan skape habilitetsutfordringer i forhold til styret. Revisor viser til at dette med ett unntak er håndtert godt av styremedlemmene, men at sju av ni ordførere i bedriftsforsamlingen har brutt forvaltningslovens habilitetsbestemmelser i ved behandling av endring av vedtekter.² Revisjonen viser også til at det er grunn til å stille spørsmål ved om medlemmer av styre eller bedriftsforsamling også må vurderes som inhabile til å møte i generalforsamling på vegne av kommunen.

Styret velges av bedriftsforsamlingen etter innstilling fra en valgkomite. Revisjonen har inntrykk av at komiteens arbeid har vært godt og hensiktsmessig,

---

¹ Roan, Åfjord, Osen, Midtre Gauldal, Tydal, Holtålen, Snillfjord og Rissa har ikke eiermelding.

² Dette gjelder ordførerne i Orkdal, Hemne, Frøya, Oppdal, Hitra, Malvik og Skaun.

men påpeker at kriteriene for valg til styret er for vage og upresise og at enkelteiere har lagt sterke føringer på valgkomiteens arbeid. Revisjonen understreker at eierstyring bør skje gjennom generalforsamlingen, ikke styret, og at det er liten grunn til direkte eierrepresentasjon i styret. Revisjonen påpeker at det er grunn til å tro at dette fører til forskjellsbehandling av eierne.

Revisjonen trekker særlig fram ett tilfelle der de mener at Melhus kommune har gått ut over rammene for profesjonell eierstyring ved å utøve press for at deres kandidat fikk plass i styret i 2013. Dette medførte etter revisjonens vurdering at valgkomiteen ikke kunne innstille på den kandidaten de mente var best egnet ut fra kriteriene de ble gitt.

Etter revisjonens vurdering har eierne fokus på selskapets samfunnsansvar. Selskapet har omfattende etiske retningslinjer, men revisjonen påpeker at de ikke har egne retningslinjer for hva som er samfunnsansvaret. Selskapet har lagt offentliglova til grunn for nettselskapets og morselskapets virksomhet, og er bevisst på prinsippene i lov om offentlige anskaffelser. Miljøansvar er dokumentert gjennom ISO-sertifisering.

Selskapet har vært igjennom en stort strategisk utviklingsprosess. Revisjonens vurdering er at selskapet har gjort en god jobb med å informere eierne om dette. Revisjonen påpeker at eierne likevel i mindre grad har vært informert om utenlandssatsingen og investeringsvirksomheten og at selskapet også bør sørge for dette.

Selskapet står foran store strategiske beslutninger om vindkraftsatsing, og revisjonen viser til at eierne er delt i dette spørsmålet. Revisjonen mener det er avgjørende at alle eierkommuner setter seg inn i spørsmålet og forankrer kommunens syn i politiske organer.

Revisjonen vurderer at konsernet i all hovedsak har nødvendige styringssystemer for selskapet. Internkontrollen er generelt også vurdert som tilfredsstillende, men med noen utfordringer som er påpekt. Revisjonen anser innkjøpsrutiner og økonomirutiner på konsernnivå som tilstrekkelige, men revisjonen påpeker at økonomistyringen i nettselskapet har vært mangelfull. Revisjonen ser det som positivt at det er et arbeid på gang for å styrke dette.

Revisjonen omtaler særlig problemer i tilknytning til system for måling, avregning, fakturering og innfordring (MAFI), som har vært uheldige for nettselskapet og har medført at synergieffekter ikke er tatt ut.

Nettselskapets nøytralitet og funksjonelt skille

Nettselskapet er en monopolvirksomhet som er konsesjonsbelagt og underlagt særskilte regler for hvordan den skal drives. Det er sentralt at konsernet må kunne dokumentere skillet mellom monopolvirksomheten og den konkurransenutsatte virksomheten. I forbindelse med sammenslåingen av nettselskapene har selskapet fått så mange kunder at det er underlagt strengere krav enn mindre nettselskaper.

NVE fant både i 2010 og 2011 avvik på dette området i forbindelse med statlig tilsyn, som til dels ble oppfattet som alvorlige. I oppfølgingen av dette ble Trønderenergi i 2012 ilagt en tvangsmulkt på 1 mill.kr. basert på fem forhold knyttet til funksjonelt skille. Revisjonen viser til at NVE nå har konkludert med at avvikene er lukket. Revisjonen er imidlertid kritisk til at det har tatt så langt tid å få dette i orden. Revisjonen observerer at selskapet ikke later til å ha tatt dette

like alvorlig som den statlige tilsynsmyndigheten, men at dette i dag tas på alvor av konsernledelsene.

Revisjonens konklusjoner

Revisjonen konkluderer med at selskapet fremstår som solid og lønnsomt, men har utfordringer med lavere kraftpriser og har signalisert et behov for halvering av utbyttet i en overgangsperiode. Selskapet bør ifølge revisjonen ha fokus på videre effektivisering. Nettfusjonen har ført til høyere nettleie i Trondheim og Klæbu og noe lavere i distriktene.

Revisjonen viser til at selskapet har dokumentert samfunnsansvar, miljøansvar og arbeid med etikk. Selskapet har også etablert styringssystemer som forventet av et konsern på denne størrelsen. Videre mener revisjonen at god eierkontakt har sikret at strategiske valg i all hovedsak er basert på eiernes føringer.

Kommunestyrene som eiernes beslutningsorgan bør særlig merke seg følgende anbefalinger fra revisjonen knyttet til eierstyringen:

- Eierstyringen kan bli mer profesjonell, særlig hva gjelder valg til styret. Kompetanse, ikke tilknytning til eierkommuner bør legges til grunn.
- Det er viktig at eierne utarbeider eierskapsmeldinger eller andre dokumenter som angir klare målsettinger med eierskapet.
- Når eiermøtene i praksis er en viktig arena for eierstyring bør det vurderes å dokumentere disse bedre.
- At bedriftsforsamlingen benyttes som eierorgan er ikke i tråd med god kommunal eierstyring. Av habilitetsårsaker bør ikke ordførere sitte i dette som er et bedriftsorgan.

Vurdering av særlige forhold for Meldal kommune

Meldal kommune har utarbeidet eierstrategi for Trønderenergi og har dermed mål for eierskapet og prinsipper for eierstyringen av selskapet. Kommunen legger til grunn en rekke prinsipper for sine eierskap gjennom dokumentet *Kommunalt eierskap - Generelle strategier og rapporteringsinstruksjoner for selskaper med Meldal kommune som medeier. Her framgår blant annet følgende:*

- a) De valgte representantene skal ivareta kommunens interesser gjennom aktiv deltakelse i selskapenes styrende organer.*
- b) I styrene løses oppgaver til beste for selskapets utvikling og i samsvar med styreinstruks (der dette finnes).*
- c) I enkeltsaker av prinsipiell eller av stor betydning kan kommunestyret og/eller formannskapet instruere representantene.*
- d) De(n) valgte representant(en)e plikter å avklare eiernes syn før møter i selskapenes organer (styret/representantskap)."*

Prinsippene er i strid med KS' anbefalinger om offentlig eierskap: "Å påta seg et styreverv i et aksjeselskap eller interkommunale selskap, er et personlig verv. Det betyr at man ikke representerer verken partier, kommunen eller andre interessenter, men ivaretar bedriftens interesser på best mulig måte sammen med resten av styret og ut fra selskapets formål."

Ordføreren i Meldal er 2. vara til bedriftsforsamlingen i selskapet. Dette er et verv han er valgt til av generalforsamlingen i selskapet. Vervet medfører at ordføreren per definisjon inngår i et ledende organ i selskapet, og ikke er habil til å behandle saker i kommunen der selskapet er part, og antagelig heller ikke er

habil til å velges som representant til generalforsamlingen for kommunen. Formannskapet bør vurdere om dette er en gunstig situasjon og hvorvidt eierskapsutøvelsen heller bør skje på andre arenaer.

Kontrollutvalgsekretariatets konklusjon

Sekretariatet tilrår at kommunestyret ber formannskapet ta rapportens vurderinger til etterretning.

Referatsaker

Behandles i utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget i Meldal kommune	14.03.2014	010/14

Saksbehandler: Torbjørn Berglann
Arkivkode: 033, &17
Arkivsaknr.: 14/46-2

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

FKT Fagkonferanse program 2014
Sammendrag av NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2014

Saksutredning

Kontrollutvalget har fått seg forelagt følgende dokumenter som referatsaker:

- Forum for kontroll og tilsyn – invitasjon til årsmøte og konferanse 2014.
- Sammendrag av NKRFs kontrollutvalgskonferanse.

Kontrollutvalgets sekretariat viser til de vedlagte dokumentene som legges frem som referatsaker.

FAGKONFERANSE KONTROLL OG TILSYN

HAUGESUND 3-4. JUNI 2014

ÅRSMØTE I FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN 3. JUNI 2014

Dag 1	Tirsdag 3. juni 2014
09.00 – 10.00	Registrering med mat
10.00 – 10.15	Åpning av konferansen. Per Rune Vereide, styreleder FKT
10:15 – 10.45	Velkommen til Haugesund. Ordfører i Haugesund Petter Steen jr.
10.45 – 11.15	Nytt fra Kommunal og moderniseringsdepartementet, forventninger og fremtids tanker. Statssekretær Jardar Jensen, KMD
11.15 – 11.30	Spørsmål og kommentarer fra salen
11.30 – 11.45	Pause (Kaffe)
11.45 – 12.15	Presentasjon og overlevering av veileder om høringer i kontrollutvalgene. Wencke Sissel Olsen og Hans Blø, FKT
12.15 – 13.00	Lunsj
13.00 – 14.00	Forvaltningsrevisjon som verktøy i kontrollarbeidet Riksrevisor Per Kristian Foss
14.00 – 14.15	Spørsmål og kommentarer fra salen
14.15 – 14.45	Er forvaltningsrevisjonsarbeid interessant utenfor kontrollutvalget? Arnt – Heikki Steinbakk, Formannskapet i Stavanger
14.45 – 15.00	Spørsmål og kommentarer fra salen
15.00 – 15.30	Samfunnstrygghet og beredskap Haavard Stensvand, Fylkesberedskapssjef i Sogn og Fjordane
15.30 – 15.45	Spørsmål og kommentarer fra salen
	ÅRSMØTE I FKT
15.45 – 16.00	Registrering årsmøtet i FKT med kaffe
16.00 – 16.45	Årsmøte FKT
17.15	Sosialt arrangement

Dag 2	Onsdag 4. juni 2014
08.30 – 09.00	Filmfremvisning «Det åpne landet»
09.00 – 10.00	Pensjonsproblematikk i kommunene. Bjørn Brox fra Agenda Kaupang (og Kommunal Rapport)
10.00 – 10.15	Spørsmål og kommentarer fra salen
10.15 – 10.30	Pause
10.30 – 11.15	Kommunelovutvalget, mandat, arbeid og fokus på egenkontroll Leder av kommunelovutvalget, Oddvar Flæte
11.15 – 11.30	Spørsmål og kommentarer fra salen
11.30 – 12.45	Lunsj og utsjekk
12.45 -13.30	Antikorrupsjon og etikkarbeid i kommunesektoren Helge Kvamme fra advokatkontoret Selmer
13.30 – 13.45	Spørsmål og kommentarer fra salen
13.45 – 14.15	Skråblikk Arne Jensen, Generalsekretær Norsk redaktørforening
14.15 – 14.30	Avslutning ved leder i FKT

MÅLGRUPPE FOR KONFERANSEN

Kontrollutvalgsmedlemmer og ansatte i kontrollutvalgssekretariatene, ordførere, ansatte i Fylkesmannsembetene og andre som er opptatt og interessert i kontroll og tilsynsarbeid i offentlig sektor.

PRAKTISK INFORMASJON

Konferansehotell: Rica Maritim Hotel, tlf. 52 86 30 00

Adresse: Åsbygaten 3, 55 28 Haugesund

INFORMASJON OM ÅRSMØTE

Årsmøtet er kun for medlemmer i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet innen 6 uker før årsmøtet, altså innen 22. april 2014

Styret sender ut sakspapirene 2 uker før årsmøtet, innen 20. mai.2014

Dersom din kommune / ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 20. mai 2014

Leder i valgkomiteen: Odd Uglem, 2560 Alvdal / odd@meskano.no / Mobil: 40037905 (jobb) / 90056442 (privat.)

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Se hjemmesiden www.fkt.no eller kontakt sekretariatet.

KONTAKTINFORMASJON TIL SEKRETARIAT:

Hogne Haktorson: Tlf. 55 23 94 53 / 91 10 59 82 eller Roald Breistein: Tlf. 55 23 94 47 / 97 50 51 52

E- postadresse: fkt@fkt.no

PÅMELDING

Påmelding via FKTs hjemmeside: www.fkt.no

Bindende påmelding **innen fredag 11. april 2014.**

Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr. 500,- i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

DELTAKERAVGIFT

- Deltagelse med overnatting: Kr. 5.400,- (Ikke medlem kr. 5.800,-)
- Deltagelse uten overnatting, sosialt arrangement og middag: Kr. 4.300,- (Ikke medlem kr. 4.700,-)
- FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).
- Ekstra overnatting 2. – 3. juni 2014 Kr. 1.300,-

ANNEN INFORMASJON

Filmen «Det Åpne Landet»

Husk at du er i filmbyen Haugesund, på hotellet hvor Amanda prisene deles ut hvert år. I Auditorium Lille Maritim vises en fantastisk film, som på 3 lerret presenterer regionen på en glimrende måte. Filmens varighet er 23 minutter og vises to ganger:

- Mandag. 2. juni kl. 21.00 (for dem som kommer kvelden før)
- Onsdag. 4. juni kl. 08.30.

Sosial utflukt med kongelige tilsnitt.

- Bussene henter oss utenfor hotellet kl. 17.15, og kjører til Avaldsnes i Karmøy kommune.
- I **Nordvegen Historiesenter** ønskes vi velkommen i Kongshallen. En audiovisuell Harald Hårfagre tar oss med på en reise gjennom tid og rom og forteller oss om den spennende historien på Avaldsnes
- Omvisning også i **Olavskirken** – den snart 1000 år gamle middelalderkirken som var et viktig stoppested for pilgrimene som skulle til Nidaros.
- På retur vil bussene passere **Haraldshaugen** – det kjente minnesmerket om Harald Hårfagre som samlet Norge til et rike. Tilbake på hotellet ca. kl. 19.30/19.45.
- Middag på hotellet kl. 20.30

Flyplass

Haugesund lufthavn ligger på Helganes i Karmøy kommune. Avstand 13 km.
Flybussen går til hotellet / reisetid 25-30 min. / Pris 70,- (T/R 110)
Taxi / reisetid 15-20 min. / pris ca. 350,- dagtid / ca. 450,- kveld.

Sammendrag av NKRFs kontrollutvalgskonferanse

Årets konferanse ble avholdt 5. og 6. februar ved Clarion Hotel Oslo Airport på Gardemoen. Målgruppen for konferanse var kontrollutvalgsmedlemmer og kontrollutvalgssekretærer, revisorer og andre som er involvert i tilsyn og kontroll i kommunesektoren. Over 700 deltakere var påmeldt.

Årets hovedtemaer var: Kommunereform, kommunelovutvalget, granskninger, lukking av møter og måling av effektivitet. Programmet for konferanse er tilgjengelig på NKRFs hjemmesider.¹

Møteleder for konferansens første dag var Ole Kristian Rogndokken, daglig leder NKRF.

Årets første foredragsholder var Jardar Jensen (H), statssekretær ved Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Statssekretæren åpnet konferanse med et foredrag² for å fortelle om viktigheten av at man har en god egenkontroll. Det ble pekt på at dette var viktig for selvstyre med en god egenkontroll for å skape tillit mellom forvaltningen og befolkningen. Budskapet var at en god egenkontroll kan bidra til å redusere statlig kontroll.

Statssekretæren fortsatte med et foredrag⁴ hvor han fortalte om arbeidet, vurderinger og prosesser i kommunereformen. Statssekretærens hovedbudskap var at kommunene må bli mer "robuste" og "egnet" til å møte dagens og fremtidens behov. Det viktigste virkemiddelet, i følge statssekretæren, er kommunesammenslåinger. Etter foredraget ble det stilt spørsmål fra salen. Hva ligger i begrepet "robuste" kommuner? Hva med kommuner "ingen vil ha"? Skal rike kommuner bli tvunget til å slå seg sammen med fattige kommuner? Ingen av spørsmålene ble besvart spesielt inngående.

I forlengelsen av statssekretærens foredrag fortalte informasjonsleder Petter Ingeberg fra Kristiansund Kommune om deres erfaringer i forbindelse med

kommunesammenslåing mellom Kristiansund og Frei, som ble slått sammen

1. januar 2008.⁶ Det ble gitt en kort historisk gjennomgang av utviklingen av Norges kommuner. Ingeberg gav et godt innblikk i hvordan to til dels svært ulike kommuner, i både innbyggertall og infrastruktur kunne finne sammen. Kristiansund og Frei var et godt eksempel på at "by og land kan gå hand i hand". Ingeberg redegjorde for hvorfor de, etter hans mening, lyktes med å få til en relativ smertefri omstillingsprosess. Det ble stilt spørsmål fra salen hvilken økonomisk gevinst kommunesammenslåing medførte siden man ikke kuttet i offentlige stillinger. Dette ble besvart med at målet med sammenslåingen ikke var å spare penger, men å gi bedre tilbud til alle innbyggere samtidig som kommunen (Kristiansund) kunne ekspandere geografisk.

Etter lunsj holdt Oddvar Flæte, leder for kommunelovutvalget foredrag⁷ om **kommunelovutvalgets arbeid. Bakgrunnen for kommunelovutvalget var at stortinget i 2012 ville ha en helhetlig gjennomgang av kommuneloven.** Hovedfokus for kommunelovutvalget er å se på hvorvidt reglene er nødvendige og om de hemmer den kommunale handlefriheten. Utvalget vil derfor vurdere om endringer er påkrevd for å styrke det kommunale selvstyre. I denne sammenheng fremhevet utvalget at styrking av

¹ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/KU-konf-14.pdf

² http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/aktuelt/taler_artikler/politisk_ledelse/taler-og-artikler-av-statssekretar-jarda/2014/kontrollutvalgskonferansen.html?id=750993

³ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/1-1010-Jensen.pdf

⁴ http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/aktuelt/taler_artikler/politisk_ledelse/taler-og-artikler-av-statssekretar-jarda/2014/kontrollutvalgskonferansen.html?id=750993

⁵ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/1-1030-Jensen.pdf

⁶ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/1-1030-2-Ingeberg.pdf

⁷ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/1-1245-1-Flaete.pdf

egenkontrollen blir gradvis viktigere desto mer innslag av selvstyre en kommune får. Videre skal utvalget se nærmere på om det er nødvendig med klarere og mer forutsigbare rammer for kommunal virksomhet.

Ordfører Bente Elin Lilleøkseth (AP) fra Løten Kommune og nestleder i KS Hedmark holdt foredrag⁸ om kommunenes behov og hvilke utfordringer man står ovenfor i dag og for fremtiden. Videre ble det redegjort for hvilke forventinger KS har til kommuneproposisjonen for 2014. Man forventer en klar rettslig forankring av det kommunale selvstyre. Videre bør prinsippet om rammestyring inn i loven. Man forventer at man avklarer lovverket rundt kommunal parlamentarisme. Videre at man tydeliggjør folkevalgtes vilkår, retter og plikter. Til slutt at man endrer reglene om statlig klagebehandling av kommunale vedtak.

Neste tema var granskning og misligheter. Foredragsholder Leiv L. Nergaard fra Norscan Partners AS var rettslig oppnevnt gransker av Troms Kraft AS. Nergaard henviste til rapporten⁹ som konkluderte med svak ledelse, svak økonomifunksjon og svake kontrollsystemer. Nergaard pekte på at misligheten i Troms Kraft AS kunne vært avdekket mange år i forveien, opptil flere ganger og gav manglende kontroll deler av skylden for at dette ikke ble avdekket.

I forlengelsen av dette foredraget presenterte¹⁰ Rolf Jarle Brøske (H) kontrollkomiteleder **i Trondheim Kommune, kontrollkomiteens rolle i forbindelse med helselederens reiser i regi av Sør-Trøndelag Pleie- og Omsorgsforum. Hovedfokuset for foredraget var etikk og bevisstgjøring av kommunens etiske retningslinjer.** Videre hvordan retningslinjene blir etterlevd og etterspillet i den konkrete saken. Det ble avdekket til dels grove overtramp i forbindelse med attestasjon og anvisninger i forbindelse med "fagreiser" til fjerne og mindre fjerne strøk. Reisene viste seg hovedsakelig å være rene ferieturer med intet eller veldig lite faglig innhold.

Dagen ble avsluttet med et fornøyet foredrag¹¹ av filosof Henrik Syse som gav salen **mange anekdoter som utløste flere latteralver. Tema for foredraget var etikk i kommunal sektor. Syse reflekterte over begreper som ansvar, etikk og kommunikasjon.**

Møteleder for konferansens andre dag var Lars Hansen, leder av NKRFs selskapskontroll- og kontrollutvalgskomite og daglig leder i Salten kontrollutvalgsservice.

Konferansens andre dag ble åpnet med foredrag¹² av Kathrine Moen Bratteng, **forvaltningsrevisor Trondheim Kommune. Bratteng redegjorde for funn i forbindelse med anskaffelse av et IT-system i Trondheim kommune. Bakgrunnen for revisjonen var at Trondheim kommune hadde bestilt et større system som skulle håndtere ulike oppgaver i kommunen. Leveransen av systemet ble forsinket, systemet hadde mange mangler og kun deler av system ble levert. Dette kostet Trondheim Kommune over 50 millioner samt over 15.000 arbeidstimer.**

I forlengelsen av dette foredraget fortsatte Bodhild Laastad fra NKRF med å redegjøre for **formålet med forvaltningsrevisjonen.**¹³ Temaet var hvorvidt forvaltningsrevisjon kun er egnet til kontroll eller kan den også bidra til læring.¹⁴ Det ble opplyst at man kan finne

---

⁸ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/1-1245-2-Lilleokseth.pdf

⁹ http://multimedia.api.no/www.nordlys.no/archive/05095/Sammendrag_av_gran_5095936a.pdf

¹⁰ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/1-1505-Broske.pdf

¹¹ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/1-1600-Syse.pdf

¹² http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/2-0900-1-Bratteng.pdf

¹³ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/2-0900-2-Laastad.pdf

¹⁴ http://www.nkrf.no/kommunerevisoren_1_2014/cms/197/160/hent_artikkel/250

mye nytting informasjon ved å søke i tidligere forvaltningsrevisjonsrapporter i forvaltningsrevisjonsregisteret.¹⁵

Neste tema var åpning og lukking av møter og om habilitetsvurderinger.¹⁶ Siri Halvorsen, avd.direktør i kommunal- og moderniseringsdepartementet redegjorde kort for regler og bestemmelser i denne forbindelse. Avsatt tid for disse to temaene var dessverre altfor knapp, noe Halvorsen selv påpekte innledningsvis. Det henvises til veilederen¹⁷ for mer grundig behandling av disse temaene. I forbindelse med lukking av møter, ble sivilombudsmannens uttalelse i forbindelse med prinsippene om møteoffentlighet fremlagt forsamlingen. Sivilombudsmannen uttalte at man best etterlever prinsippet om møteoffentlighet ved at man kun lukker den delen av møtet ved behandling av taushetsbelagt informasjon. En sak kan derfor gå for åpne dører, men for opplysninger som er underlagt taushetsplikt, lukkes møtet, men kun da. Det er sivilombudsmannens oppfatning at man ikke er lojal ovenfor prinsippet om møteoffentlig hvor man lukker møtet under behandlingen av hele saken "bare for å være på den sikre siden."

Ved neste tema var man tilbake til effektivitet i kommunene. Håvard Moe fra KS-Konsulent AS redegjorde for bruk av KOSTRA-statistikk for å få innsikt i kommunen.¹⁸ Han presenterte analysemodellen hvor ressurser, brukere, mål og kvalitet er de 4 faktorene som benyttes. Sammenhengen mellom disse blir målt i effektivitet, produktivitet, behovsdekning, bruksrater og prioriteringer.

Spesialrådgiver Tina Skarheim, KS redegjorde for rådmannens internkontroll.

Formålet med foredraget¹⁹ var å tydeliggjøre hva kontrollutvalgene kan forvente av den interne kontrollen. Videre at kontrollutvalgene bevisstgjøres for hvordan internkontrollen er utformet, hvilken hensikt internkontrollen bør ha og i hvilken grad internkontrollen kan være med på å sikre forsvarlig forvaltning. Skarheim redegjorde for hvordan KS bidrar til kommunens utvikling av intern- og egenkontroll.^{20 21}

Konferansen siste foredrag ble holdt av Tone Holmquist, journalist i Kommunal Rapport. Holmquist presenterte et bildekåseri "En reise i lokaldemokratiet" hvor hun fortalte og viste bilder fra kommunestyremøter fra over hele landet. Bildeserien er publisert i Kommunal Rapport²² men krever innlogging.

Per Olav Nilsen, styreleder i NRKF og revisjonsdirektør i Trondheim Kommune avsluttet konferansen og ønsket deltakerne vel reise hjem og velkommen tilbake til neste år.

Kontrollutvalgsekretariat Midt-Norge IKS
Torbjørn Brandt
Konsulent

¹⁵ <http://www.nkrf.no/forvaltningsrevisjonsregister/cms/144>

¹⁶ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/2-1030-Halvorsen.pdf

¹⁷ http://www.regjeringen.no/upload/KRD/Vedlegg/KOMM/Veiledere/habilitet_i_kommuner_og_fylkeskommuner.pdf

¹⁸ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/2-1245-Moe.pdf

¹⁹ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kurs_og_konferansepdf-er/KU-konf-14/2-1350-Skarheim.pdf

²⁰ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kommunerevisoren/2012/KomRev_0512.pdf

²¹ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Kommunerevisoren/2012/KomRev_0612.pdf

²² http://kommunal-rapport.no/artikkel/Norge_rundt_p_kommunestyre_173_m_ter#.UvOcNxJuU9o.twitter

Eventuelt

Behandles i utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget i Meldal kommune	14.03.2014	011/14
Saksbehandler:	Torbjørn Berglann	
Arkivkode:	033, &17	
Arkivsaknr.:	14/46-4	

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget i Meldal kommune	14.03.2014	012/14

Saksbehandler: Torbjørn Berglann
Arkivkode: 033, &17
Arkivsaknr.: 14/46-3

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 14.03.2014 godkjennes.

Saksutredning

Godkjenning av møteprotokoll.